

ЛОРОГ ДЫЭНИ тутуу сага политикадын олох-хо инлэрингэ оройуонга бастагы хардымнар олох-холдун эрэллэр—көмөгө наадыйааччылар испинхөктөрө чуолкайданар, барилдигит үп нэһиликтэриниэ тыггырылына, аны бириндилээн чолчу эдэрдымнар тнэрдиллиэхтөөх. Дыэ туттааччылар мунаарар боп-пуруостарын барытын түмэн оройуон дыһалатын баһылыгын оройуон киини боппуруостарыгар сол-буяааччы А. Р. Саргыдаевтан эппизэттирингэр көрдөстүбүт.

— Анатолий Романович, үн нэгдлэгчтэрийн тэмцэлийн дэглэн буулдла. Оройн кишингэр тоно тгдст, олон кишингэр тунахтайхтар?

— Бу болнурууоһунан оройуон дьаһалтатын баһылыга Иван Степанович Синцев дьаһалтынан тэриллөөт депутатскай корпус-тан түөрү өдөрүс дьыла-ры бары-дьэктинир уонна үлүстэр комиссия диарыс-татар, киһи өнгөрбүт ба-лаһаанын атыннан салгыта-ан үлэтин өдөрбүт. Чу-раачна салгыныахтэн дьы-сугутааччылар барыта 31 мол. солк. үп аһамы-та. Оһно наадыааччылар түөрүт бөлөххө—75 быры-һаанын туһаааччылар, аһамматтар, тыа сиригэр өлөрө таһааччылар уонна уопсай уочаракка туһаа-чылар—араардыбыт, өн-гөрөр.

Уопсай уочараттаахтар 9 мол. 300 тыһ. солк. үл-лэстэхтээхтэр. Бары на-тегорияларга уочарат дьы-көндөйүн бүтүрбүт уон-на сага саһаааччылар дьы бөлөхтөргө араарды-быт. Холобур, уопсай уо-чараттаахтарга көндөйүн бүтүрбүт 41, сага саһаа-аччылар 48 киһи саһаабыт-пата киирдэ. Ити 9 мол. 300 тыһ. солк. киһи таһа-аһардыабыт, ол аһаа көндөйүн бүтүрбүттар 4 мол. 150 тыһ. солк. үл-лэстэхтээхтэр. Оһу ити 41 киһиэхэ барытыгар тү-пүтүтэххэ, суумата олус кыччаан, туһата суох бу-

Үн 30 бырыһыаннан, Са-
та Республикатын Прези-
дентын Ыйаадаар олоху-
ран, 75 бырыһыаннан туһа
нааччыларга — норуот үө-
рөдиринтиги, доруобуйа ха-
рыстабыллы уонна кул-
тууа үлэллтигирэр — бэ-
лэригэр тиийэр. Ошон бу-
йыл дасаларын кондойу-
бутархит 15 киниэха уон-
на 12—13 сата садалач-
чыга үбү бээрэрэ бэ-
һаардыыт. 70 бырыһыан
наахтарыга эмэа итинни
принципн тутуегубут.

—Учарат улахан эбит бары да бынал комунисмлаахтарын багараллары чуолкай. Ону кайдак бынылаахтык бэрээдэктинигит?

—Бастатан туран, сыйлаахтыктык аралааччы уһаабылалар буолара ирдэир. Сорехтор уһаабылаларын да аналлалла сымдары комю кердүүллэр. Иккиннэ, учараттаахтыкким уһаабынны хаан ылдыкты учуоттанар—хас дыйлаабыты ылан бара

**СТУДЕННАРБЫТЫНЫЫН
ИСТИГ-ИЙРЭХ КӨРСҮҮҮ**

Дюкуускай куорат.
Кооперативнай техникум
саалата. Муус устар 2
күнэ, күнүс 2 чаас. Бол-
доммут кэмгэр Чурап-
чы өкөлөрө муһунуулар.
Эдэркээн байылаах кыр-
ыттар, уолаттар. Дойду
дыомунуун көрсөр. Дойду
сөнүкүүн иккэр үөрүүлээх
түгүн кыаххалары тэҥнээн
болгутаан эрдэбэ...

Быйылгы көрсүнүү быйлыгынгылааар уратылаах буолла. Ааспыт сырылга студенттар сүрдүөх симин, тэрилдиилэрэ ыһаалатас курдук көстүбүттэр. Быйыл көрсүнүү ис хоһоону даҕаны байыт дикхха соң. Оройуон салалтатын сирге нэһиликтэр дьаһалталарын быйлыктара, сельсоветтар председателлэри миэ бэйэлэринэн киирөннөр кытыылыгытара, тэрийсикиттэрэ көрөхсүбүллөх. Ол курдук, Хадаартан И. В. Софронова, Хайахсытан Р. Р. Иванов, Одьулуунтан А. А. Мандаров, Арыылаахтан И. А. Андросов, Чыалпараттан П. П. Попов, Хатылыттан В. В. Еришов, Сылаҕтан ыччат түмөсүүтүн ситиһар Николой Макаров

барса сыртыттылар. Ор
иуон дыаалтатын баш
дыгын солбулааччы
Р. Саргыдаев: «Дойдуг
туттан, дьонкуттат
сүргүдигиттэн быһач
ситимнэх салайаачч
лар баалларын туһан
санаадытын аһааст
эттин. Дойдугутун кы
ры сибээсинтик күүнү
дүөххүт диял өрөнөби
— диэтэ үөрөнөр ычча
на туһаанан».

Сүбө-ама тыллари сурууааччы Н. В. Федосеев—Доосо, Саха Республикасынын Президентин суулуууччута А. А. Иларонов, көһөрүлүттү кыттылаага А. Н. Мадда, инбелиттер республикатаабы обществоларын председатели Г. Ефимов, оройуоннааычачат отделын начальнига Е. Н. Потапов тилэр. Куоракка олор Герой-ия А. В. Потапов: «Дойдум дысчыгарыттарыгар маанайын. Ычачы кытта бээстэин—улахан кылдыах дьыала. Ыйыккүлүмэ курдун очурустарбамна, үөрөхтүн бүтөрүн дойдугугар тахсан нус-хас үлүһүн. Арыгыны аа

кыйан туттубанка сыл-
дывааччылар бастагынан
көмөнү ылыахтара. Со-
рохтор баар үбү саабын-
данынчаахтарга барыды-
рыгар таткыз түнэтэр кур-
дук боппуруоңу туруора-
лар. Ити сыныа. Правы-
тельство саха дьонун туп-
сабай оңоһуудаах, нэрэ
көстүүлээх дьыадыр туһуу-
тан итинки көмөнү оңо-
руу политикатын тутуста.
Ону кили ахсын 100-түү,
50-нуу тый. солкуобайы тү-
гэтэн ситиспэниин. Икки-
нинин, дьыабын тутунуу-
та хайыан да госуарствот-
тан көмөлөһүөнэрнэхтээх-
тин дьэн буолбатах. Ким
кыахтаах байэтин үбүнэ
туттуохтаах, оттон кыл-
да тийибэт катэинэхтээх,
Уопсай уочаранка ту-
рааччылар дьыадыр
сууматын 80 бырыһы-
нын госуарство, 40 бы-
рыһыанын байэлэрэ уйу-
наалар. Аны ити 40 бы-
рыһыаны толунарыгар
дьыа туттааччы госуар-

— **Убүдлээнийгээ хам-
ных критерийдэр туту-
хуулаахарый?**

— Дыг эзэнтэй, от-
тон ол дыг нэргэн ах-
сааныгтан тутуруктаах.
Биир минихэ 18 кв. м
нэй тиксэхтээх уомна
дыг нэргэчиг бүтүнүү
түгэр 9 кв. м нэй эбиг
аарылар. Эсөтүн мин
оһоһунан сыдытталар
дыгнэй туттар буоллары
на 18 тый. солк., оттон
канализациллыр түбэл-
тэнигэр 20 тый. солк. ү-
бөриллэр. Дыгнэй сыаната
нй тахсан нэлдэ.

— **Убү туһаны хай-
дах хонтуруоллар?**

— Көмө ыланчы ка-
питальной тутуу управ-
лениетын кытта дуога-
бар өнөстөр. Онно сүрүн
көрдөбүдүнэ эсөтүн бу
кыһа уосай дыгкэ ол

Илкийнээн, дурагдмал
иймжлэлыг бодлоххо
дныг тутуутун бүтэрнэх-
тээх, ол тутууллубата-
цныг, үбүлэлийн тохто-
тулалар. Холбоор, онни-
мьиллариван кендойун
бүтэрбиттэр бийыл днэ-
лэрин үлэдэ кидлэрнэх
тээхтэр, отгон сана са-
далаачиллар 18 ийимин
тутууларын бүтэрнэхтээх
тэр.

— Үгүстэр бизэрэр хар-
чыларын хантан, хайда-
ытабыт днэ мунээрал-
лар.

— Кашпалымал тутуу-
управленнестытар бийиг
көмө ылааччылар испи-
кэстэрин огороон дала-
бизэрбит. Ол бийимыт-
нан кини хас бирдин са-
йабылымнаньаах бэлэ-
хыаньыатын көрөр, к-
лобур, кендойун бүтэр-
бит кини төлө үлэни тө-
лөрбүтун бөлнөгө ытар.
Ол кэнииттэн дурабид-
онгосон есербангига кини
аатыгар сирэй счел аста-
рар. Днэ туттааччы т

— Дүзэ атмылахаачч
ларга маных көмө өг
буллар дуо?
— Суох. Дүзэ тутта
чыларга эрэ көрүлэ.
Суох дүзэтэ суохтар
бастагы болгомто ууру
лар. Сибианины арай б
йэтэ дүзэлээх тынан б
ран көнөтүнэн иин
дүзэни туттуон бадал
кэлэн барда. Витити м
ни сайабыллыныаты
ылабыт, уочаранка
руерабыт, ол эрэри а
бастан букатын дүзэ
суохтарга көмөү өг
рохлут.

Кэпсэтэ
М. СИДОРОВА.

Оройуон дьахалтаты баһылыгын дьахалык үчүгэйдик үөрэнэр студенига хас биридник ригэр 15-тин тыһыынча общественной олох көхтөөхтүк кыттар студенина 4-түү тыһыынча солкуобайдаах нөлү харчынан оҕоһулун. Бары нэһиликтэр представителлэрэ ас-үөл кыларан үөрэнэр ыччатта бытыгар түгэстилэр. Көрсүбүү кэмигэр быраһыт булан нэһиликтэ баһылыктара, оройуоннаабы доруобуйа харчытабылын управлениет начальнига Г. Н. Алдеев үөрэхтэрин бүтөрү сыйдыар студенидыын көпсөттүлэр, сөптөлөрүн туруорууларын иһиттилэр. Чуралчы делегацията студенинар оройор сирдэринэн сыйды олохторун дьахалтар сыйлини көрдүлөр. Итин тэңэ «Алмаас» студенинар тутар атыр-тэрин штабын үлэт хамнаһын туһунан сөптөстүлэр, сайын Чуралчыга тутууга үлэни тасар бадалаах студенидыын билистилэр.

буолан эрэрттэн. Студенттар төрөөбүт дойдоларын кытта сибээһи туһууга дьулуhalлаулаан кытаабын кытта улааныыта карахха туһуурабырдылар. Билин Чурапчыттан Дьомскайга 260-ча студенттэр эрэрттэн 200-чата үөрүүгэ-көтүүгэ, истинирих көрсүүгэ кытаабыттар даҕаны элбэһи этэр.

Семен ПИПОВ

ЭМИЭ ЫҢЫ

ЧУРАПЧЫ
КОММУНИСТА

СССР үлэтэ тохтотулу, бүтүн кэминтэн Саха эрэртэр бэллэрин коммунистическай рабочая партия тэриллибитэ, партия кэминтэргэр билин оройуонунттан 86-ча регистрациялааһыта, билин үрдүнэн 9 манна сүһүөх тэриитэ баар. билин партияга түсүтүрүтүтүтэ Чурапчы кэминтэригэр олорор коммунист муньахтар

бөрүниңдөөх, халбагынаа
позициялаах кырдыага
тебе да тарбахха батта
адынах буоллаалар, са
ларын түһэрбэттарин и
ара сөһөр. Сүгүөхэ э
ССКП дыһалатын кө
Конституционнай суут
мүгэ табыһырдэи биэрдэ

Оройуоннаагы партб
секретара Н. Д. Неуст
Саха сирий коммунист
Ческая рабочая партият
III съездин уонна Саха Р
спубликатын коммунист
I-ыйн тэрээһин съезтэ

РЫЫ ТЫЛЛАРА...

**СЭЛИЭННЬЭТИН
РЫН МУННААБЫТТАН**

түмүктэрин туһунан му
буз доһонго кэпсээтэ,
республика коммунист
холбоһонноор Саха Рес
дикатын коммунистиче
партиятын хайдах бай
лаахтык тэриэммиттэри
һидин сырдатта. Дакыл
чыт итинэн тэҥэ били
политическай быһыны
мэр, ы хайдах туруктаагар
тоото. Н. Д. Неуст
«Экономическай реф
табыллыбатыгар

бат хууца тэгнээгийн булба
тар да, өтгөн билигийн чаа
нар найга барыгга холобу
аа-эрх сүлдээр... Ханна
даны коммунистар э
найгы сүхүех тэрилтэлэ
бүт сөргүтэн эрэллэр. А
ту Чуралчыга уу-чумлу
ры иста, сөн түбэлэ
сүлдээрбыт сатамиат,
ийлнэж ахсын мэниа
сүхүех тэрилтэлэр б
булалаларын ситийнэх
— дэн коммунистар
пилэргэтар соруу туруо
Тоёо дабаны оройуо
партибиро дэн баарын
на истаң соһуһар ко
нистар баалларын и
самалларын эттилэр,
на компартия регио
циялланнагына, оро
коммунистарын конф
цияларын эбөтөр уо
мунһахтарын тэри
хэ», «райкомпа тэри
хэ», «дэону түмэрэ
һыаты туһаннахха»,
лайар үлэһиттэр, а
эдэр дэону нэжэбэт
тардыахха», «ыччат
тугар интэр үлэни м
га болдзотонуу ууруо
Мунһахха ордоо
иниллибэт ахын ити
лары дэн-сэргэ ө
дуо?

«CO» көпп.

САНА

ЧУРАПЧЫ
ОРОЙВОНУН
КАБЫАТА

КАБНАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ОЛОХ

ХАҢНАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 41 (7426) ● Муусу устар 8 күнэ, Чэппинэр ● Сыманата 1 солк, 50 харчы

**ХАС БИИРДИИБИТ
ТИЭРГЭННЭЭХ БУОЛЛУН ДИЭН**

сүртотан суума 70 бяр-
рыһаныгар тийэ 5 бяр-
рыһаннаах үһүн бол-
дохтоох ссуданы ылар
быраалтаах. Быһата, кө-
мө улахан, ону кигир-ха-
кыр сагарсыбаанна снэр-
дэһтин туһаннаххытан
наада.

— Убүлээһинигэ хай-
нык критерийдэр туту-
һулаалларый?

— Дьыэ иэһинтэн, от-
тон ол дьыэ көргөн ах-
сааньытан тутулукутха.
Биир иһинэхэ 18 кв. м
иэи тикснэхтээх уонна
дьыэ көргөһүн бүтүннүү
түгөр 9 кв. м иэи эбик
лаадыллар. Эснөтүн иһин
оһорунан сыдытталлар
дьыэни туттар буоларды-
на 18 тьн. солк., оттон
канализациялыыр түбэл-
тэһигэр 20 тьн. солк. үл-
бөрүллэр. Дьыэи сыаната
иэи тахсан наада.

— Убү туһанын хай-
дах контуруолланар?

— Көмө ылааччы кэ-
питалынай тутуу управ-
лениетын кытта дуога-
бар өһөнөр. Оһно сүрүн
көрдөбүлүнэ өһөнүн бу-
ккни уобсай дьыэка ол-

рар буюуларын, днэтн тугунна да, квартирант бсхолухтаага буолар. Иккиннэн, дуэтарга айылыбыт болдоххо днэ тутуутун бутэрнэхтээх, ол тутууллубатаҕына, үбүлүнн тохтоудулар. Холобур, онно мыйылларыван кендүйүн бүтэрбиттер быфыл днэлэрин үлэдэ идилэрнэхтээхтэр, оттон сана садалаччылар 18 тымын тутууларын бутэрнэхтээхтэр.

—Үгүстэр бизэрэр хартыларын хантаи, хайдагытабыт днэ муһарылар.

—Капиталнай тутуу управленестытар биитир көмө ылааччылар испити хэстэрин огорсон дыаха, бизэрабит. Ол быһытынан киин хас бирдин саныбылланьыалаах балл хыамоньатын көрөр, холобур, кендүйүн бүтэрбит киһи төһө үлэни толорбутун билиэгэ атыар. Ол кэнниттен дуогабыт огорсон ебербагика киин аатыгар сирэй счет астарар. Днэ туттааччы т

туу матырыяалын, о. а. а. атылактарына, онго көнөрүү бэрээдэгинен төлөбөр. Үп хайдах тууһа аллан иһэрин эмиз ит управление хонтуруолдуур. Онно байалар чуолкай баһаныарин оностубуттара. Холобут дьаа көндөһө бүтүгэин бачча, хорубуһаа т. д. дьастарына, бачча т. ороскуоттанар дьиз суо таһаһи оһоробуттар.

— Дьэ атылаһааччыларга маньык көмө оһуулар дуо?

— Суох. Дьэ туттаа чыларга эрэ көрүлүз. Оһох дьыһт суохтар бастагы болдомто уурулар, Сибилгини аһай б. йэһ дьыһлэх тыһан б. ран кэһэтинэн иһа дьыһин туттуон барда калэн барда. Витһи н. сабабылдьаһаһа ылабыт, уочаранка. руурабыт, ол эрзэри а бастаан букатын дьиз суохтарга көмөкү оһуохлут.

Консэртэ
М. СИДОРОВА.

Тыа сирий бүгүнгүтэ

Снимки: 24 диаграммы и 24 диаграммы туфелет
Аллах Сидевет абсолютный чемпион в мире
на. Ими забавлялись инициалы уюна от коня
РНТА—ССТА фотога.
(«Наша Николь» суринка)

